

ለመነጋገር የሚያስችል ስርአት ተዘርግቷል

ዮናስ 10-02-17

ዲሞክራሲ የተለያዩ ሃሳቦች በነፃነት የሚንሸራሸሩበት የሃሳብ ገበያ ነው። ስለሆነም ሃሳብን በነፃነት የመግለጽ መብት በዲሞክራሲያዊ ስርአት ግንባታ ሂደት ውስጥ ቅድመ ሁኔታ ይሆናል ማለት ነው። በዚህ ጊዜ ደግሞ ውይይት የሚደፋፈርና የሚበረታታ ይሆናል ማለትም ነው። ለየትኛውም አይነት ስርአት ግንባታና ልማት ሃሳብ ቀዳሚ አጀንዳ ነው። የሃሳብ ልውውጥ ሲኖር በእርጋታ መደማመጥ ይከተላል። ስለሃሳብን በነፃ የመግለጽ መብት ስናወራ ወይም ስለሃሳብ ነጻነት እንጨነቃለሁ የሚል አካል፤ ማንም ሰው የራሱ የፖለቲካ አቋም፣ የሕይወት ፍልስፍና ወይም የኑሮ ዘይቤ ሊኖረው እንደሚችል ታሳቢ ሊያደርግ የሚገባ መሆኑ አያከራክርም። ይህን ማድረግ ማለት ከሌሎች ጋር በሚደረግ ውይይት የተለያዩ ሃሳቦችን መጋራት እንደሚቻል ከማመን ይልቅ ይህን ማድረግ ከሚፈልገው አመለካከት የግድ እንዲለቀቅ የሚያደርግ ነው ብለው የሚያስቡ ሃይሎች ቀድሞ ነገር ስለ ሃሳብ ነጻነት ሊናገሩ መሞከር ምክንያታዊነት አይኖረውም።

ስለሃሳብ ነጻነት እንጨነቃለን ብለው የሚናገሩ ሃይሎች በተግባር ከላይ የተመለከተውን እየሆኑ በዚህች ሃገር የመነጋገርና የመደማመጥን አፈር ድሜ እያበሉት ነው። ሃሳብን በነፃ የመግለጽ መብትን ጨምሮ ተያያዥ የሆኑ ህገ መንግስታዊ መብቶች የተረጋገጡት በነዚህ መብቶች ተጠቅመን በጋራ ጉዳዮች ላይ፤ በሚኖሩን ልዩነቶች ላይ እንድንነጋገር እና ተደማምጠን ለሃገርም ሆነ ለራስ የሚበጀውን መውሰድ የሚያስችል መደማመጥ እንዲኖር ለማስቻል እንጂ እንድንደነቃቀር አልነበረም። የራስን ጠቃሚ የሚባል ሃሳብ ይዞ የሌሎችን ምልክታ መረዳት ይጠቅማል እንጂ፣ በነውጠኝነትና በእንቢ ባይነት ማጣጣል አምባገነንነት ካልሆነ ሊሆን የሚችለው አንዳች ነገር የለም።

ስለሃሳብ ነጻነት 30 እና 40 አመታትን መጨነቃቸውን ሲያወሱ የምናውቃቸው ግለሰቦች ይልቁንም ፖለቲከኞች ነን ባዮች ዛሬም የተዘረጋውን መነጋገርና መደማመጥ የሚያስችል ስርአት ክደው በማጣጣል ለዘመናት መናቆርን የጤነኝነታቸው ማረጋገጫ አድርገዋል። መንግስትን ዘወትር አድምጠን ሲሉ የሚወተውቱ ሰዎች ከመደማመጥ አስቀድሞ ሰከን ብሎ መነጋገር አስፈላጊ ይልቁንም ግድ የሚል መሆኑን እንኳ በቅጡ የተገነዘቡ አይመስሉም። ከስተቀኝን እየተከተሉ በማጫጫህ አድምጠን ከማለት አስቀድሞ በከስተቀኝ መነሻና ምክንያት ላይ መነጋገር አስፈላጊ መሆኑንም የሚያውቁ አይመስሉም። አንዳንዴ ይህን አመክንዮ እናውቃለን የሚሉቱ ደግሞ ለመነጋገር የሚያስችል ስርአት ከየት መጥቶ ሲሉ ለመሞገት ሲሞክሩም ይሰማል። ዳሩ ግን መነጋገር ሃሳብን በነፃ የመግለጽ መብት ውስጥ የሚገኝ ቁንጽል ነገር ነው። ሃሳብን በነፃ ለመግለጽ መብት ህገመንግስታዊ ዋስትና የሰጠ ስርአት መነጋገር ጭንቅ የሚሆንበት አመክንዮ ሊኖር አይችልም።

ስለሆነም ስርአቱን በሃሳብ ሞግተው የዲሞክራሲያዊ ስርአት ግንባታ ሂደቱ አካልና ግብአት እንዲሆኑ የሚጠበቅባቸው እነዚህ ሃይሎች ከመነጋገር አስቀድሞ የኛን ብቻ ስሙ በሚል ደዌ ተለክፈዋልና ከመጫጫህ የዘለለ ቁም ነገር ልናገኛባቸው አልቻልንም። ስለሆነም አስተሳሰቤ ተሸናፊ ይሆንብኛል ወይም በዓይኔ እንኳ ማየት የማልፈልገው ሰው ሊሞግተኝ ይችላል ተብሎ ከውይይት መገለጫቸው ሆኗል። ከውይይት መሸሽ ብቻ ሳይሆን ነገሮችን በማራገብ በመነጋገር መቋጫ ሊገኝላቸው የሚችሉ ነጠላ ነገሮችን በማሳበጥ ሃገርን ለፈተና እየዳረጉ ነው። ይልቁንም በዚህ አመለካቸው ለነጋገሩ የሚፈቅዱ ሃይሎችን በጠላትነት እየፈራረጁ ማናከስን ቁልፍ ተግባራቸው አድርገዋልና ጥንቃቄ ያስፈልጋል። ጉዳዮችን ሁሉ በተዘረጋልን የመነጋገርና የመደማመጥ ስርአት ማለቅ የሚችል መሆኑን ሁሌም ማጤን ያስፈልጋል።

በግለሰብ ደረጃም ሆነ በመንግሥት የዕለት ተዕለት ሥራ፣ በፓርቲ ፖለቲካም ሆነ በተለያዩ ጉዳዮች መነጋገር ሲጠቅም እንጂ ሲጎዳ ተስተውሎ አያውቅም። የኢትዮጵያ ሕዝብ ለዘመናት በነበሩት መስታጋብሮቹ ቋንቋዎች ሳይገድቡት በዓይኖቹ ጭምር በመግባባት ክፋና ደግ ዘመናትን በጋራ አሳልፏል። እምነት፣ ባህልና የተለያዩ ፍላጎቶቹን በመከባበርና በመተሳሰብ አቻችሎ ኖሯል። እየኖረም ነው። ህገ መንግስታዊ ዋስትናም በሌለበት ዘመን ሰብዓዊ ፍጡር መሆን ምንም ዓይነት እንከን ሳይገጥመው የጋራ እሴቶችን አክብሮና አስከብሮ መኖር የኢትዮጵያዊያን ትልቁ የጋራ መገለጫ ነው። ህዝቡ አገሩን ከወራሪዎች በአንድነት ሲከላከል የነበረው እርስ በርስ ባለው የጠነከረ ፍቅር እና በጋራ ጉዳዮቹ ተነጋግሮ ስለተደማመጠ ብቻ ነው። ሌላ ብዙ ሚስጥር የለውም።

የዚህ እሴት ባለቤት በሆነችው ሃገር የዛሬ ፖለቲከኞች ነን ባዮች በእርግጥም በፖለቲካው ዙሪያ ተኮልኩለው እንደሆነ እንጂ ተነጋግረው ሊደማመጡልን ቀርቶ ተነቋቁረው ሊያናቁሩን እየከጀሉ ነውና ጥንቃቄ ያስፈልጋል።

ለሃሳብ ነፃነት እታገለለሁ ሲል ዘወትር በየአውደ ጥናቱ ላይ የምናየው ሳይቀር ይቀናቀነኛል የሚለውን ተገዳዳሪውንና በገዛ ፓርቲው ውስጥ ሙግት የሚያነሳውን የትግል አጋሩን የተለየ ሐሳብ ለማዳመጥ ሲተናነቀው እየተመለከትን እንዴታ ለዚህች ሃገር መፍትሄ ሊሆኑ ይችላሉ ብለን እንጠብቅ?።

ድጋፍና ተቃውሞ ጭልጥ ብለው ጠርዝ እየያዙ ገደል አፋፍ ላይ ሆኖ በነገር መቋሰል፣ በዘር መሰደድ፣ ሕዝብን ማንጓጠጥና መዝለፍ፣ መለስተኛ ቅራኔዎችን መሠረታዊ በማድረግ ሕዝብን ለግጭት መቀስቀስ፣ የአገር ህልውናን በመናድ ለሶሪያ ዓይነት ውድመት ማመቻቸት፣ ለታሪካዊ ጠላቶች ሚስጥር መሸጥና ተላላኪ መሆን፣ አምባገነንነትን የሚያበረታቱ ቅስቀሳዎች ማድረግ፣ የግለሰብንም ሆነ የቡድን መብት መጨፍለቅ፣ የሃሳብ ነፃነትን መጋፋት የነዚህ ሃይሎች መሰረታዊ ጉዳይ መሆኑ አሁን በግልጽ ጎልቶ ወጥቷል።

መንግስት በበኩሉ እነዚህን ሁሉ መፍታት የሚያስችል ስርአት ቢዘረጋም በውስጡ የተሰገሰጉ ሰላማዊ ተቃውሞን የሚያፍኑ፤ መብታቸውን የሚጠይቁትን የሚያስቃዩ፤ አገርን ለነውጥ የሚያጋልጡ፣ የሕዝብን መሠረታዊ ጥያቄዎችን በአግባቡ መመለስ የማይችሉ እና ለመመለስ የማይፈቅዱ፤ የዜጎችን ሕገ መንግሥታዊ መብቶች የማያከብሩ፤ ሃይሎችን ነቅሶ አለማስወገዱ ከላይ ለተመለከቱት ሃይሎች ምቹ መደላድል የፈጠረላቸው መሆኑን ሊገነዘብ ይገባል። ስለሆነም በሁለቱም ጎራ ያሉት ደጋፊዎችና ተቃዋሚዎች በማሳበራዊ ሚዲያዎች ውስጥ መሸገው የሚረጩት መርዝ አዲሱን ትውልድ እየመረዘ ለመሆኑም ሰሞንኛዎቹን ለመነጋገርም ሆነ ተደማምጦ ችግሩን ለመፍታት ያለስቻሉ ክስተቶችን በማስታወስ መገንዘብ ይቻላል።

ከተጋረጠብን አደጋ ለመዳን የተለያዩ ሃሳቦችን ይዞ የመነጋገርን ጸጋ የተገነዘቡ እና በተግባርም የሆኑ ሃይሎች ብቻ ናቸው የሚያስፈልጉን። መከተል የሚገባን ለመነጋገርና ለመደማመጥ ዋጋ የሚሰጡትን ብቻ ነው። አንደኛው ጎራ ሌላውን በጅምላ እየፈረጀ የተመጣበት መንገድ ለማንም ሲጠቅም አልተመለከትንምና ይህንኑ ዋጋ ቢስ አካሄድ አለመከተል ብቻ ሳይሆን ልናወግዘው ይገባል።

ተቀራርቦ መነጋገር ማለት ሥልጣኔ ነው። የግድ አሸናፊና ተሸናፊን እንመልከት ማለት ኋላ ቀርነት ነው። አንድ አገር ፅኑ የሆነ መሠረት የሚኖረው ሰላም፣ ዲሞክራሲና ፍትሕ ሲኖሩ ብቻ ነው። እነዚህ በተሟላ መንገድ ይኖሩ ዘንድ ደግሞ እየመረረንም ቢሆን ለመነጋገርና ለመደማመጥ ክፍት መሆንን ይጠይቃልና፤ ለመነጋገር በተዘረጋው ስርአት ተጠቅመን ሃገሪቱን ከውድቀት ማዳን ወቅቱ የሚጠይቀው የዜጎች ግዴታ ነው።

